

Za gospodarje

Maribor, dne 2. maja 1934.

Primerjajte in se učite za bodočnost!

V zadnji številki smo poročali o velikem požaru na Dravskem polju, ki je domala uničil dve vasi: Medvedce in Spodnje Pleterje. Iz požarov v teh dveh vaseh bi se naj gospodarji za bodočnost naučili, da se bo treba zavarovati za vrednost, ki vsaj približno odgovarja resnični škodi, če pride do požarne nesreče. V naslednjem objavljamo številke, ki označujejo škodo po požaru v omenjenih vaseh in zavarovalnino.

V Medvecih

so pogoreli sledeči posestniki: Simon Sagadin, ki utrpi škode za 100.000 Din (zgoreli so mu razni stroji in mlin), zavarovan je na 32.000 Din. Franc Kmetec, škoda znaša 32.000 Din, zavarovan je za 9000 Din. Marija Sagadin, škoda 60.000 Din, zavarovana za 14.700 Din. Mihael Unuk, škoda 45.000 Din, nezavarovan. Furman Helena (stroji, gospodarsko orodje itd.), škoda 140.000 Din, zavarovana za 41.000 Din. Neža Žunkovič, škoda 71 tisoč Din, zavarovana 20.000 Din.

V Spodnjih Pleterjih

je uničil požar posestnike: Pleteršek F., zgorelo gospodarsko poslopje, 8 velikih in 8 malih svinj, 3 krave in 4 telice so bile opečene tako, da jih je moral zasilno klati, škoda 40.000 Din, zavarovan za 93.000 Din. Anton Klajnšek, stanovanjsko in gospodarsko poslopje, 4 velike in 5 manjših svinj, 30 kokoši itd., škoda znaša 70.000 Din, zavarovan za 66.000 Din. Napast Martin, gospodarsko in stanov. poslopje, 2 kobili, 1 krava, 1 tele, 9 svinj in vse poljsko orodje; škoda 80.000 Din, zavarovan za 81.000 Din. Jožef Klajnšek ima škode 43.000 Din, zavarovan pa je za 90.000 Din. Jožef Jurič ima škode 45 tisoč Din, zavarovan na 44.500 Din. Jožef Dolenc ima škode 16.000 Din, zavarovan za 14.000 Din. Roza Planinšek ima škode 21.000 Din, zavarovana za 39.000 Din.

Janez Drevenšek ima škode 42.000 Din, zavarovan je za 28.000 Din. Janez Napaš ima škode 32.000 Din, zavarovan je pa za 60.000 Din. Matija Matevžič ima škode 10.000 Din, zavarovan za 42.000 Din. Martin Medved ima škode 42.000 Din, zavarovan je za 77.400 Din. Matija Pinter, zgorel mu je tudi 1 bik, in znaša škoda 36.000 Din, zavarovan pa je za 51 tisoč Din.

==

Zgorajne številke naj bodo gospodarjem in samostojnim posestnicam opomin k zvišanju zavarovalnine, če je ta prenizka.

Trgovanje s hmeljem.

(Po »Hmeljarju«.)

Savinjska dolina. Obrezovanje je pri ugodnem vremenu zadnjih par tednov končano in so tudi opore večinoma že postavljene. Hmeljarji opravljajo letos vsa dela v hmeljskih nasadih prav skrbno, da dosežejo čim boljši pridelek. V hmeljski kupčiji je mirno ter ni zaničanja in tudi povpraševanja le semtertja nekaj. Kupci si prizadevajo uveljaviti znatno nižje cene.

Češkoslovaška. Pri sicer bolj zmernem povpraševanju je bilo tudi zadnjih 14 dni dnevno nekaj zaključkov, predvsem iz prve roke, za inozemski račun ter za cenejše srednje in dobro srednje blago. Cene so še popustile in notira sedaj lanski žateški pridelek 51—57 Din za 1 kg. V Zlatcu je znankovanih dosedaj 26.537 bal v skupni teži 33.729 stotov letnika 1933. Lanski pridelek iz Uštaka in Roudnic notira 46—51 Din za 1 kg. — Hmeljska rastlina je prav dobro prezimila. Obrezovanje je v preteklem tednu splošno pričelo in bo pri ugodnem vremenu v tekočem tednu v glavnem tudi že dokončano.

Nemčija. Položaj je v glavnem ostal nespremenjen in je razpoloženje prejko-

slej sicer mirno, vendar čvrsto. Prav tako so ostale nespremenjene tudi cene in lanski pridelek notira Hallertau 64—82 Din, gorski ((Hersbruck) 56—73 D, Spalt 70—89 Din, boljši Württemberg 68—73 Din in Tettngang 85—91 Din za kg. Manj vredno blago se v posameznih slučajih dobi tudi izpod cene. Trži se največ Hallertau po 66—78 Din za 1 kg. Vesti, ki so se razširile zadnji čas, da namerava Nemčija cene hmelju znižati s tem, da poviša izvozno premijo, so brez podlage in jih merodajni krogi odločno zanikajo kot tendenciozne. Splošno se pa smatra položaj kot soliden in obstoja celo upanje, da se bo v doglednem času še izboljšal, ker je računati še z večjimi nakupi za domače pivovarne. — S pomladanskimi deli v hmeljskih nasadih se je pričelo in je tudi obrezovanje že v polnem teku.

Francija. Položaj na hmeljskem tržišču je ostal nespremenjeno miren. Bilo je le nekaj manjših zaključkov za alzaški hmelj po 52 Din za kg. — Že pričeta dela v hmeljskih nasadih je zopetni nastop mraza začasno oviral, sedaj pa je vreme zopet ugodno in vse delo hitro napreduje. Računa se, da se površina nasadov letos ne bo znatno povečala. Sicer pa je posebni odbor hmeljarjev in pivovarnarjev ter hmeljskih trgovcev ponovno zahteval na merodajnih mestih, da se uradno določi dopustno največjo površino hmeljskih nasadov. Soglasno mnenje odbora je, da bi za Francijo zadostovalo 2500 ha vkljub temu, da je prej samo v Alzaciji bilo nad 4 tisoč ha.

Belgija. Razpoloženje na hmeljskem tržišču je nadalje mirno. Nominalno notira lanski pridelek Poperinghe 41 Din in Alost 44 Din, letnik 1934 v predprodaji za oktober-november pa Poperinghe 29 Din za kg.

Poljska. V hmeljski kupčiji je razpoloženje prav mirno, ponudba prekaša povpraševanje in se cene nagibajo v prilog kupcev. Zaključki so redki in se je zadnji čas plačevalo za boljše blago po 29—42 Din za kg. Računa se, da je neprodanega še kakih 2500 stotov lanskega pridelka.

Anglija. Položaj na hmeljskem tržišču je nespremenjen, miren, prometa prav malo, cene pa vzlic temu nominalno ne-

spremenjene in čvrste. Pri prav pčlem zanimanju in povpraševanju notira lanski pridelek 73 Din in več, predlanski 55 do 59 Din, letnik 1931 pa 9—18 Din, letnik 1930 tudi še 9—14 Din in starejši letniki 5—9 Din za kg.

Amerika. V hmeljski kupčiji je razpoloženje, kakor že ves čas od druge polovice februarja dalje, še vedno mirno, a vendar je tendenca zadnji čas bila vsaj nekoliko bolj čvrsta. Cene so ostale nespremenjene in lanski pridelek notira 26—34 Din, predlanski 23—26 Din, letnik 1931 pa 18—23 Din, starejši letniki 11—13 Din za kg; inozemsko blago, že zacarinjeno, lanski pridelek 81—94 Din, in predlanski 53—71 Din za kg, vse le boljše in najboljše blago. Zanimanje je še vedno razmeroma slabo, vendar je nekoliko oživel in so za boljše domače blago cene precej čvrste, manj pa za inozemsko. Neprodanega je skupno še nekaj nad 50.000 bal domačega pridelka. Največ se vrše dobave iz prejšnjih zaključkov. — Spomladanska dela v hmeljskih nasadih so se že pričela. V Novem Jorku, kjer pa je le malo hmeljskih nasadov, je rastlina precej trpela od mraza. V Wisconsinu, kjer leži tudi Milwaukee, središče ameriške pivovarske industrije, se farmarji pripravljajo, da nasadé mnogo novih nasadov ter jim gredo pri tem vsi merodajni faktorji v vsakem oziru na roko.

Najvišje cene, plačane zadnji čas za najboljši hmelj raznih provenienc, se bile naslednje: Nemčija Tettngang 89 Din za 1 kg, Anglija Golding 75 Din, Francija alzaški 62 Din, Češkoslovaška Zatec 57 Din, Jugoslavija savinjski 48 Din, Belgija Poperinghe 46 Din, Poljska wolinski 42 Din, Amerika kalifornijski 37 Din za 1 kg.

Ljudski pravnik.

Doma kupljeno kolo. Sil. — Na svojem domu ste od nekega fanta kupili kolo, čigar evidenčna številka je bila v popolnem redu. Ko ste se čez nekaj časa peljali na kupljenem kolesu z doma, vam je orožnik kolo odvzel in baje sedaj orožniki rabijo to kolo. Po poizvedbah se je izkazalo, da je dotični fant nekomu ukradel denar in nato kupil kolo, ki ga je v redu plačal. Vprašate,

kakšne so Vaše pravice. — Ako ste za kolo plačali primerno ceno, niste pod nobenim pogojem mogli sumiti v fantovo nepoštenje, ker je imelo kolo pravilno evidenčno številko. Orožniki so sicer imeli pravico kolo zapleniti, niso pa smeli kolesa rabiti. Ko bodo Vaše trditve na sodišču dokazane, boste dobili kolo nazaj, ker kolo ni bilo ukradeno, marveč denar, za katerega je bilo kolo kupljeno. Za vsak slučaj si vzemite odvetnika, da dobite čim prej kolo nazaj.

Mejni spor. Kršti. — Leta 1892 ste kupili vrt; prejšnji lastnik Vam je pokazal mejo, ki jo je do danes tudi spoštoval Vaš sosed. Sosed pa je sedaj naenkrat mejo izpremenil in postavil ograjo tako, da je brez Vaše vednosti zgradil k sebi jablano, ki ste jo Vi doslej nemojeto uživali že 40 let. Ker se Vam je to početje soseda zdelo nepravilno, ste samolastno podrli ograjo. Sosed je šel na sodišče in zahteval sodno komisijo. Vi vprašate, kdo bo moral plačati stroške komisije. — Ker so postale med Vami in sosedom meje sporne, jih bo določilo sodišče po zadnjem mirnem dejanskem stanju, to je tako, kakor sta jih uživala neposredno pred sporom. Stroške plačata oba po meri svojih mej. Ako se pokaže, da je bila potrebna poprava meje vsled tega, ker je eden izmed sosedov motil zadnjo mirno posest, sme sodišče v celoti naložiti stroške oni stranki, ki je spor povzročila. Po našem mnenju ste upravičeno podrli nemudoma plot, ki ga je napravil sosed, ker je isti protipravno napravil ograjo; to pravico Vam daje kazenski zakon. Morali ste pa to storiti takoj in ne čakati, da je sosed dokončal ograjo. Ko je bila ograja gotova, ste bili upravičeni, predlagati po-pravo mejo. V tem slučaju bi stroške moral plačati samo sosed. Izid sodne komisije je pa v precejšnji meri odvisen od sodnega ogleda ter zaslišanja prič in izvedencev.

Prepovedana pot čez travnik in odškodnina. Blateg. — Leta 1930 ste prepovedali hoditi in goniti živino čez svoj travnik. Razglasili ste, da bode moral vsak, ki ga bote dobili, plačati odškodnino v znesku 50 Din. Dne 13. 8. 1933 je nekdo zopet šel po Vašem travniku in napravil škodo na otavi, ki je bila že velika. Vprašate, če ga še lahko tožite.

— Še vedno smete tožiti, pa ne vsled tega, ker ste imeli prepovedano, marveč vsled tega, ker je dotični hodil po otavi in s tem napravil škodo. Tožiti smete samo za znesek, kolikor imate resnične škode, nikakor pa ne za znesek 50 Din. Ako sta z možem oba lastnika, morata tudi oba tožiti. Ako pa ni bilo škode, oz. ako nimate škode, pa lahko tožite radi motenja posesti. Tako tožbo morate vložiti v 30 dneh od dneva, ko ste izvedeli za dejanje in za onega, ki je šel po poti ali pa po njej gonil živino.

Pogoji za samostojno izvrševanje obrti. Rap. — Radi bi poznali določila avstrijskega obrtnega reda. — Za samostojno izvrševanje obrti velja sedaj obrtni zakon z dne 5. 11. 1931. Stopite na okrajno glavarstvo in pregledjte besedilo, ker bi bilo preveč pisati o tem v odgovorih.

Sporna meja, zemljemerec in priposestvanje. Batego. — Leta 1930 ste prevzeli od svojega očeta posestvo, kakor so je oče kupili in hasnovali. Po poti čez Vaš travnik je nato sosed neupravičeno vozil in gonil živino. Ker mu tega niste pustili, Vas je prosil, da pristanete na to, da bi zemljemerec napravil bolj pogoste mejnike. Prošnjo na zemljemerca ste nato podpisali. Ta sosed je nato leta 1931 svoje posestvo prodal naprej. Šele nato je prišel zemljemerec, ki je določil mejo vpriču Vas in novega lastnika. Poprejšnji lastnik je bil pri razmejitvi navzoč. Zemljemerec je določil mejo, ki je v naravi in ki so jo uživali Vaši posestniki predniki od leta 1890 naprej. Meseca decembra 1932 je prejšnji lastnik zopet kupil posestvo nazaj. Dobro je vedel, da uživate sporni svet 17 arov že nad 30 let. Kljub temu pa je junija 1933 pripehljal zemljemerca in so brez Vaše vednosti in navzočnosti skupali jame za mejnike po oni meji, kakor je sedaj risana v mapi in ki gre v Vašo škodo za 17 arov. Ta prejšnji lastnik pravi, da leta 1931 ni bilo merjeno, dočim ste pri zemljemeru izvedeli, da je ta sosed zahteval, naj se načrta ne da na sodišče, ker bo še on dobil posestvo nazaj. Meseca junija leta 1933 je pa posekal na tem svetu 4 drevesa in Vam prepoveduje pasti na tem travniku. Želite vedeti, kaj Vam je napraviti. — Ako ste pisмено obenem s sosedom pristali na to;

da bo mejni spor med Vama rešil zemljemerec, je določitev zemljemerca merodajna za oba. Po našem mnenju je skoraj izključeno, da bi bil zemljemerec določil leta 1931 drugače, kakor pa je to napravil leta 1933. Za Vas je po našem mnenju merodajna edinole izmera, ki jo je napravil leta 1931. Poizvedite natančno pri zemljemercu, ali pa izročite zadevo odvetniku, ki bo stvar na licu mesta natančno pregledal in proučil, ker si iz Vašega vprašanja ne moremo napraviti jasne slike o stanju zadeve. Tudi če ste že dotični svet priposestvovali, na stvari ničesar ne izpremeni, ako ste pismeno pristali na ureditev meje po zemljemercu. Drugič morate vprašati bolj jasno in točno.

Razna obvestila.

VIII. redni letni občni zbor Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru in VI. vinarski kongres se bosta vršila dne 26. in 27. maja 1934 v Mariboru (hotel Orel, Zemljič). Razpored: Dne 26. maja, sobota: ob 16. uri seja glavnega odbora in delegatov vinarskih podružnic in redni letni občni zbor Vinarskega društva. — Dne 27. maja, nedelja: Ob 9. uri VI. vinarski kongres v Mariboru pri Orlu. Dnevni red: 1. Obnova vinogradov. Poroča g. Fran Gombač, višji kletarski nadzornik v pokoju v Ljubljani, za bivši kranjski, in g. Jakob Žnidarič, sreski kmetijski referent v Ljutomeru, za bivši štajerski del Drav. banovine. 2. Vprašanje pridelovanja in prodaje namiznega grozdja. Poroča g. ing. Fran Lukman, inspektor ministristva za kmetijstvo v Beogradu. 3. Svetovni in domači vinski trg. Poroča g. L. Petovar, narodni poslanec v Ivanjkovih. 4. Zatiranje trsnih škodljivcev. Poroča g. Fran Vojsk, profesor banovinske Vinarske in sadjarske šole v Mariboru. 5. Resolucija. — Izleti: Ob 14. uri ogled banovinske Vinarske in sadjarske šole v Mariboru in banovinske trsnice ter drevesnice v Pekrah. Dne 28. maja, ponedeljek: Ob 8. uri ogled vinogradov pri Slovenski Bistrici in Konjicah. Izletov se morejo udeležiti samo tisti člani Vinarskega društva, ki se bodo za nje do 24. maja 1934 pri Vinarskem društvu v Mariboru prijavili. Za izlete v Pekre, v

Slovensko Bistrico in Konjice bodo avto busi na razpolago. Za polovično vožnjo po vseh državnih železnicah smo že zaprosili.

Tečaji za precepljenje domačih kosta-njev z debeloplođnim se bodo vršili za kmečke gospodarje sreza Maribor leví breg pri Sv. Križu dne 6. 5., ob 3. uri popoldne pri posestniku Dobaju Valentinu, Šober 10; pri Zgornji Sv. Kungoti dne 10. 5., ob treh popoldne pri posestnici Detiček Franciški št. 22. V ptujskem srezu: dne 3. 5. ob devetih v Juršincih, dne 6. maja ob osmih v Podlehniku in ob treh popoldne v Majšperku. Tečaje bo vodil sreski kmetijski referent g. Zorčič. Priporoča se interesentom, da se tečajev udeležijo, zlasti ker so v naših okrajih podani pogoji za dobro uspevanje kostaanja.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski živinski sejem 24. IV. 1934. Prignanih je bilo 14 konj, 14 bikov, 64 volov, 260 krav in 19 telet, skupaj 371 komadov. Povprečne cene so bile: debeli voli 1 kg žive teže od 3 do 4.25 Din, poldebeli voli 2 do 2.50, plemenski voli 2 do 3.25, biki za klanje 3 do 3.50, klavne krave debele 2.50 do 3.50, plemenske krave 1.75 do 2.25, krave za klobasarje 1.50 do 2, molzne krave 2 do 2.50, breje krave 2 do 2.50, mlada živina 3.25 do 3.75, teleta 4.50 do 5 Din. Prodanih je bilo 207 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 8—10 Din, II. vrste 6—8, meso od bikov, krav in telic 4—6, telečje meso I. vrste 8—12, II. vrste 6—10, svinjsko meso sveže 12—16 Din.

Ptujski sejem. V ponedeljek dne 23. 4. se je vršil letni sejem, ki je bil kakor prejšnja leta dobro obiskan. Prignali so 173 konj, 91 volov in bikov, 200 krav in telic, skupaj 464 glav živine. Kupčija je bila živahna in sicer je bilo prodano 201 glava živine. Cene za 1 kg žive teže so bile sledeče: voli 1. vrste 3—4 Din, 2. vrste 2.50—3.50 Din, 3. vrste 2—3 Din; biki 1. vrste 3—3.50, 2. vrste 2.50—3, telice 3—4 Din, krave 1.50—3.50 Din; konji so se prodajali po kakovosti in sicer za klanje od 200 do 600 Din, za pleme od 700 do 3000 Din Din komad.